

An aerial photograph of a city, likely Khmelnytskyi, showing a wide river with a bridge, surrounded by dense urban development and green spaces. The top of the image is framed by green leaves.

ПОДІЛЬСЬКІ ЧИТАННЯ

Екологія, охорона довкілля,
збереження біотичного та ландшафтного різноманіття:
наука, освіта, практика

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції*

10–12 жовтня 2019 р.

Хмельницький

3. Водний фонд України: Штучні водойми – водосховища і ставки : довідник / В. К. Хільчевського, В. В. Гребеня. – Київ : Інтерпрес, 2014. – 164 с.

УДК 504.4 (477.44-21)

С.М. Шевченко, А.В. Гребенюк

sheva911@ukr.net

Хмельницький національний університет, Україна

ГІДРОЛОГІЧНА МЕРЕЖА МІСТА ВІННИЦЯ

Гідрологічна мережа міста Вінниці представлена річкою Південний Буг, трьома малими річками – Тяжилівка, П'ятничанка, Вінничка, струмком Безіменним, ставками, озерами та рівчаками.

За своїм водним режимом річка Південний Буг відноситься до рівнинного типу річок, переважно зі сніговим живленням. Стік Південного Бугу в межах міста зарегульований Сабарівським водосховищем, системою водоймищ та ставків. Стік малих річок і балок зарегульований великою кількістю ставків і копаней. Сумарна площа водного дзеркала всіх ставків міста становить біля 200 га, об'єм при середній глибині 1,5 м становить 3,0 млн м³ [1].

Річка Вишня – права притока Південного Бугу. Протяжність 22 км, площа басейну – 142 км². Велика частка берега Вишенського озера виконує роль рекреаційної зони з місцями для купання, з частково облаштованими пляжами. Біля самого витoku в річку впадають дві ліві притоки, які беруть початок в безпосередній близькості до урочища «Діброва» – великого лісового масиву, який тягнеться до долини р. Згар. Крім того, витік двох лівих приток Вишні знаходиться на краю лісового масиву «Стрижавська Дача». На річці та її притоках розташовані близько 25 ставків. Більшість ставків використовуються для ведення рибного господарства, і регулярно чистяться (поблизу с. Якушенці, Лисогора та ін.).

Річка Вінничка – є лівою притокою Південного Бугу, яка має протяжність 13 км, площа басейну – 48,2 км². На річці та її притоках розташовані 20 ставків, різної площі. Практично всі вони у значній мірі замулені, велику частку площі водойм займають зарості очерету, які є захистом для водоплавних птахів, зокрема диких качок. Витоки річки Вінничка розташовані на невеликій відстані від лісового урочища «Вороновицька дача», в якому розташований однойменний ботанічний заказник. Основу деревостану тут складають дуб звичайний, бук лісовий та граб звичайний. Між ними розпорошені ясен звичайний, клен гостролистий та липа дрібнолиста. У трав'яному покриві досить поширений копитняк європейський (проективне покриття до 15%), папороть жіноча, зеленчук, підлісник, осока волосиста, яглиця та ін.

Річка Тяжилівка – є лівою притокою Південного Бугу, яка має протяжність 14 км, площа басейну – 49,7 м².

Річка П'ятничанка – права притока Південного Бугу. Протяжність 7 км. Витік знаходиться на околиці урочища «Стрижавська Дача». Водоохоронна зона річки в межах міста неодноразово порушується, зокрема майже до урізу води підходять паркани приватних будинків. У безпосередній близькості до розташованій П'ятничанський парк – паркам'ятка садово-паркового мистецтва, який був закладений англійцем Діонісієм Міклером в 2-й пол. XIX ст. в межах землеволодіння графа Мартина Грохольського. Нині тут зростає понад 80 видів і форм деревно-чагарникових порід, у т.ч. такі рідкісні як модрина польська, дуб червонолистий, берека, катальпа бегонієвидна, горіх чорний, бук червонолистий. Крім того в парку чимало невеликих березових островів, масивів робінії звичайної, тополі канадської та інших порід. Перед фасадом лікувальних корпусів є квітники, зелені стрічки живоплоту із бірючини, жимолості свидини, спіреї, самшиту, шовковиці, горобини, липи і горіха волоського.

Річка Дьогтянець – ліва притока р. Вишня. Протяжність – 3 км.

Для кожної водойми характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеню інтенсивності [2].

У загальному три основні притоки у межах міста приносять в Сабарівське водосховище до 6,0 тис м³/рік наносів, а саме:

- р. Вишня – 2200 м³/рік;
- р. Вінничка – 1900 м³/рік;
- р. Тяжилівка – 1900 м³/рік.

Контроль за станом води на території міста ведеться фахівцями КП «Вінницяоблводоканал», Вінницької міської санітарно-епідеміологічної станції, Південнобузького басейнового управління водних ресурсів.

Використані джерела

1. Єзловецька І. С. Оцінка якості води Південного Бугу в місцях потужних питних водозаборів Вінницької обл. / І. С. Єзловецька, В. С. Шунков, С. М. Буланюк // Вода і водоочисні технології. Науково-технічні вісті. – № 2 (17). – Київ, 2015. – С. 22–39.

2. Лялюк Н. М. Фітопланктон р. Південний Буг в районі м. Вінниця та особливості біоіндикації якості води / Н. М. Лялюк, А. К. Куцевол, Ю. О. Хлістунова, Г. А. Міненко // VI-ий Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія/Ecology-2017). – Вінниця, 2017. – С. 126.

3. Науково-біологічне обґрунтування режиму рибогосподарської експлуатації ділянки р. Південний Буг. Проект. – Київ : НДІ Держвод-екологія, 2016 р.

4. Фильчагов Л. П. Возрождение малых рек / Л. П. Фильчагов, В. В. Полищук. – Киев : «Урожай», 1989. – 184 с.